

STANOWISKO ZPP WS. SOLIDARNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI VAT

Warszawa, 10 maja 2013

Ministerstwo Finansów

Podsekretarz Stanu

Maciej Grabowski

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 29 kwietnia 2013 (PT3/0301/13-55/99/PTD/13) dziękujemy za możliwość wyrażenia naszej opinii na temat projektowanych zmian ustawowych w zakresie podatku od towarów i usług oraz ustawy Ordynacja Podatkowa.

Choć otrzymaliśmy je w przededniu długiego weekendu, chcielibyśmy przedstawić kilka refleksji ogólnych i uwag szczegółowych.

I. Uwagi ogólne

1. Przede wszystkim chcieliśmy podkreślić, iż już istniejące przepisy prawa przewidują odpowiedzialność solidarną podatników. Zgodnie z art. 91 Ordynacji Podatkowej „do odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podatkowe stosuje się przepisy Kodeksu Cywilnego dla zobowiązań cywilnoprawnych”. Z kolei Kodeks Cywilny przewiduje solidarną odpowiedzialność sprawców z tytułu szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym (art. 441 § 1 KC). Podatnicy wyłudający podatek VAT popełniają „czyn niedozwolony” którymi „wyrządzają szkodę” Skarbowi Państwa. Nielegalne działania są już dziś penalizowane, gdyż opisywany wielokrotnie mechanizm wyłudzenia VAT mieści się w dyspozycji art. 431 KC. Zważywszy zaś, że Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, na podstawie ustawy o kontroli skarbowej, posiada takie same możliwości działania operacyjnego jak szefowie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Służby Wywiadu Wojskowego, istnieją możliwości zwalczania nieuczciwych procedur na podstawie

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Rada Nadzorcza: Robert Gwiazdowski – przewodniczący, Damian Rutkowski – zastępca przewodniczącego
Członkowie: Jolanta Wiśniewska, Zbigniew Sulewski, Marcin Maj
Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, Tomasz Pruszczyński – wiceprezes

przywoływanego art. 441 KC w zw. z art. 91 Ordynacji!

Pozwala to postawić tezę, iż proponowane regulacje de facto oznaczają próbę powstrzymania odbiorców od nabywania towarów od małych i średnich przedsiębiorców, którzy na skutek różnych uwarunkowań mogą dysponować w danym czasie na danym rynku tańszą ofertą od dużych i – w konsekwencji – mniej elastycznych dostawców. Czy działanie takie nie jest podyktowane lobbieniem ze strony dużych koncernów stalowych i budowlanych, znajdujących się w trudnej sytuacji za sprawą nieudanych kontraktów drogowych i „stadionowych”??? Za tezę powyższą przemawiają liczne wystąpienia przedstawicieli największych graczy rynkowych, które poprzedziły zaprezentowany projekt nowelizacji przepisów.

2. Po wtóre, należy postawić pytanie o zakres przedmiotowy regulacji i powody, dla których ma nią być objęty stosunkowo wąski asortyment towarów. Czy wynika to z jakichś kompleksowych badań, a jeśli tak, to jakich? Media informują o wyłudzeniach VAT przy okazji obrotu olejami roślinnymi, w tym biokomponentami paliw, elektroniką użytkową, artykułami przemysłu chemicznego, metalami nieżelaznymi, minerałami, artykułami spożywczymi. Ograniczenie się przez ustawodawcę do niektórych tylko rynków potwierdzać może postawioną powyżej w punkcie 1 tezę, że mamy do czynienia z lobbieniem producentów z branży stalowej, którzy przy tej okazji dążą do ograniczenia konkurencji, w tym oczywiście również i nieuczciwej (bo wyłudzającej VAT), ale nie tylko tej ostatniej.

3. Po trzecie, chcieliśmy zwrócić uwagę, że w proponowanym brzmieniu art. 105a ust. 2 wyłącza spod odpowiedzialności solidarnej obroty poniżej 100.000 zł miesięcznie. Może to prowadzić do tworzenia siatki podmiotów działających de facto w grupie, z których każdy będzie miał niższe obroty – ergo do zalegalizowania wyłudzeń do tej wysokości! Byłoby to swoiste wsparcie Ministra Finansów dla „małej przedsiębiorczości”!

4. Przepis o „kaucji” – art. 105a ust. 4 pkt. 4) w zw. z art. 105b – można rozumieć jako **Związek Przedsiębiorców i Pracodawców**

Rada Nadzorcza: Robert Gwiazdowski – przewodniczący, Damian Rutkowski – zastępca przewodniczącego
Członkowie: Jolanta Wiśniewska, Zbigniew Sulewski, Marcin Maj
Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, Tomasz Pruszczyński – wiceprezes

swoisty „abonament” na wyłudzenie podatku VAT bez ryzyka odpowiedzialności. Podatnik, na rzecz którego dokonano dostawy towarów nie będzie ponosił odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe dostawcy, jeżeli dostawca zostanie wpisany na specjalną listę podatników po złożeniu kaucji w wysokości 1/5 kwoty należnego podatku od przewidywanej w danym miesiącu wartości sprzedaży – nie mniej niż 100.000 zł. Skoro straty Skarbu Państwa z powodu oszustw na podatku VAT z tytułu dostaw towarów takich jak paliwa, czy wyroby stalowe sięgają miliardów złotych, można zakładać, że podmioty nastawione na prowadzenie działalności nie gospodarczej tylko przestępczej przy pomocy mechanizmów służących do wyłudzenia VAT, poniosą koszt takiej kaucji! Tymczasem dla małych i średnich przedsiębiorców, którzy statystycznie osiągają dochód poniżej 100.000 zł rocznie wniesienie takiej kaucji może być barierą nie do pokonania. A nawet jeśli zostanie ona pokonana, to konieczność „zamrożenia” lub przynajmniej „zabezpieczenia” kwoty co najmniej 100.000 zł będzie skutkowało obniżaniem ich zdolności kredytowej i płynności finansowej.

II. Uwagi szczegółowe

5. Brzmienie art. 105a ust. 2 pkt. 2: „miał uzasadnione podstawy do tego, aby przypuszczać, że (...) nie zostanie wpłacona” odnosi się do: (a) „uzasadnionych podstaw” – jako obiektywnych przesłanek do subiektywnych domniemywań na przyszłość, (b) całkowicie subiektywnego stanu świadomości podatnika co do zdarzeń przyszłych i niepewnych. Konieczne będzie bowiem przeprowadzanie dowodów na okoliczność, że „podatnik powinien się był domyśleć”. A zważywszy, iż odpowiedzialność karno-skarbowa opiera się na ogólnych zasadach prawa karnego, które nie zna pojęcia świadomości „statystycznej”, tego typu przepis nie będzie raczej skuteczną podstawą karania sprawców. A zatem potęguje to wrażenie, że zamiarem prawodawcy jest raczej „straszenie” jednych w interesie drugich.

6. W projekcie brak jest definicji „standardowego” zbiornika. Czy tankowanie do zbiornika wiezionego na przyczepie za pojazdem ma podlegać ustawie? A tankowanie do dodatkowo

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Rada Nadzorcza: Robert Gwiazdowski – przewodniczący, Damian Rutkowski – zastępca przewodniczącego
Członkowie: Jolanta Wiśniewska, Zbigniew Sulewski, Marcin Maj
Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, Tomasz Pruszczyński – wiceprezes

zamontowanego zbiornika przy ciągniku siodłowym (co akurat jest normą dla tych pojazdów). TIR-y posiadają zbiorniki o pojemności 1.200 litrów. Przepisy wyłączające solidarną odpowiedzialność z tytułu tankowania na stacjach paliw do „standardowych zbiorników” pozwalają na stworzenie dość prostego mechanizmu „legalizowania” na stacjach paliwa przywiezionego z zagranicy oraz omijania przepisów o odpowiedzialności solidarnej na skutek wystawiania faktur za takie tankowanie, choć wcale nie musi mieć ono miejsca. Należałoby zatem zdefiniować, jakimi dowodami powinien legitymować się podatnik, czy rzeczywiście dokonał tankowania na danej stacji, czy tylko otrzymał na niej fakturę legalizującą posiadane paliwo, bez narażania się na odpowiedzialność solidarną. Tego typu precedensy nie będą miały znaczącego udziału w stratach Skarbu Państwa z tytułu wprowadzania na polski rynek paliw z pominięciem podatku VAT, niemniej jednak mogą zagrażać uczciwej konkurencji na lokalnych rynkach.

7. Należy również doprecyzować, kto będzie zarządzał kwotami zdeponowanych gwarancji i czyją własnością będą pożytki z nich płynące?

Kończąc, chcielibyśmy zwrócić uwagę, iż prawie 70% polskiego PKB tworzą małe i średnie przedsiębiorstwa. Niestety, nie mają one okazji przedstawić Panu Ministrowi swojego punktu widzenia w konfrontacji z przedstawicielami dużych koncernów.

ZPP jest za eliminowaniem z rynku nieuczciwej konkurencji – jaką stanowią ci, którzy dokonują wyłudzeń podatku – ale przeciwko tworzeniu przepisów w interesie największych graczy rynkowych, którzy brak elastyczności rynkowej starają się zastąpić lobbieniem ustawowym.

Opracował: Robert Gwiazdowski

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Rada Nadzorcza: Robert Gwiazdowski – przewodniczący, Damian Rutkowski – zastępca przewodniczącego
Członkowie: Jolanta Wiśniewska, Zbigniew Sulewski, Marcin Maj
Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, Tomasz Pruszczyński – wiceprezes